

strategisch beleidsplan 2015-2019

STICHTING OEKRAÏNEZENDING

Vertegenwoordigers van de UERC kerken in vergadering bijeen op de Synode te Kiev, mei 2014

Het strategisch beleidsplan 2015-2019 is tot stand gekomen met inbreng van de volgende medewerkers in Oekraïnezending:

Afdeling Visie & Strategie

C (Cees) van den Berg
AP (Albert) Feijen
W (Wim) Kuipers
MR (Margreet) de Jong-van Gennepe
J (Joop) Lenting
C (Cor) van den Berg

Missionair Team

CJ (Cor) Harryvan
HJ (Erik) van Alten
JJA (Jos) Colijn

STICHTING OEKRAÏNEZENDING

STRATEGISCH BELEIDSPLAN 2015-2019

INHOUDSOPGAVE

1 VOORWOORD	3
2 DOELSTELLING EN ORGANISATIE	4
2.1 VISIE EN ALGEMENE DOELSTELLING	4
2.2 DOELEN OEKRAÏNEZENDING	4
2.3 KERKELIJKE ORGANISATIE	5
3 CONTEXT	6
3.1 INLEIDING	6
3.2 OEKRAÏNE ALS LAND	6
3.2.1 Samenleving	7
3.2.2 Rijkdom en armoede	7
3.2.3 Leiderschap en communicatie	7
3.2.4 Economie	7
3.2.5 Religie	8
3.2.6 Politiek	8
3.2.7 Tot slot	9
3.3 SAMENWERKING MET 'OEKRAÏENSE EVANGELISCH-GEREFORMEERDE KERKEN (UERC)	9
3.4 ONTWIKKELINGEN EN TRENDS VAN INVLOED OP DE UERC	11
3.4.1 Positie en opvatting van Oekraïne-zending en UERC met betrekking tot het huidige politieke conflict	11
3.4.2 Samenwerking Oekraïne-zending met UERC	12
3.5 EVANGELICAL REFORMED SEMINARY OF UKRAINE (ERSU)	13
4 STRATEGISCH BELEID 2015-2019	15
4.1 INLEIDING	15
4.2 UERC OP WEG NAAR OECUMENISCHE RELATIES	15
4.2.1 Kerkelijke gemeenten	16
4.2.2 Kerkverband	16
4.2.3 Diaconale projecten	16
4.2.4 Oecumenische relaties met kerken aangesloten bij de ICRC ...	16
4.3 INBEDDEN VAN CHURCHPLANTS BINNEN DE UERC	17
4.3.1 Nadere motivering en toelichting	17
4.4 SEMINARIE	18
4.4.1 Opleiden en toerusten van voorgangers	18
4.4.2 Kenniscentrum	19
4.5 KADERVORMING UERC	19

1 | VOORWOORD

Voor u ligt het beleidsplan 2015-2019 voor het zendings- en opbouwwerk in Oekraïne van de Gereformeerde kerken (vrijgemaakt) in Gelderland en Flevoland. Met dit zendingswerk is gestart in de eerste helft van de jaren negentig toen Oekraïne onafhankelijk werd.

De 6^e beleidsperiode loopt af: reden om te evalueren met het doel een 7^e beleidsplan te maken voor de periode 2015-2019.

We willen allereerst God danken voor de mogelijkheden, kansen en kwaliteiten die Hij gaf aan de UERC, het seminarie, onze uitgezonden en de UC. Onder Zijn zegen mochten we bezig zijn in het besef, dat Hij ons een eigen verantwoordelijkheid heeft gegeven om in afhankelijkheid van Hem goed doordachte en weloverwogen plannen te maken en die ook ten uitvoer te brengen.

Zo werd de afgelopen beleidsperiode gewerkt en wordt ook naar de volgende beleidsperiode uitgekeken.

Dit beleidsplan is de weerslag van een uitvoerig evaluatie- en bezinningsproces binnen de Stichting Oekraïne-zending samen met de zendings-echtparen. Er is op essentiële onderdelen ook geëvalueerd met de synode van de UERC en ook dit heeft input geleverd voor het nieuwe beleidsplan.

De kerken van Gelderland en Flevoland dragen de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het zendingswerk in Oekraïne. Met dit beleidsplan informeren we de kerken en kerkleden over de visie, koers, plannen en activiteiten van de Oekraïne-zending. Daarbij vragen we de kerken en kerkleden om steun, allereerst in de vorm van gebed en daarnaast ook in de vorm van concrete steun zoals financiën en promotie activiteiten.

In de afgelopen beleidsperiodes hebben we als Oekraïne-zending geleerd, dat zendings- en opbouwprocessen taai en weerbarstig zijn. Dat heeft niet alleen met cultuurverschillen te maken, maar ook met de aard van deze processen. Zendingswerk is niet maakbaar. Dit beleidsplan heeft dan ook niet de pretentie van een draaiboek. Het geeft in grote lijnen de koers en strategische speerpunten aan, die al werkend in een complexe en steeds veranderende cultuur in samenwerking met de UERC en het seminarie handen en voeten krijgt. Daarbij weten we dat het God is Die het zendingswerk in Oekraïne, soms op een voor ons ongedachte wijze, leidt. We zijn er vast van overtuigd en geloven dat Hij het werk van Zijn handen niet loslaat. We verwachten het dan ook niet van een beleidsplan, maar van Zijn plan en zegen.

December 2014,
Bestuur Oekraïne-zending

2 | DOELSTELLING EN ORGANISATIE

2.1 Visie en algemene doelstelling

Het zendingswerk van de gereformeerde kerken in Gelderland en Flevoland vindt zijn grondslag in de opdracht van Christus tot de verkondiging en verbreiding van het Evangelie. Op basis van een grondig onderzoek is in de jaren negentig van de vorige eeuw gekozen voor zending in gebieden van de voormalige Sovjet-Unie en specifiek voor Oekraïne.

Door de Particuliere Synode van die tijd werd een College van Zendingsdeputaten ingesteld met de opdracht om het zendingswerk te organiseren en te begeleiden. Voor de uitvoering hiervan werd de Oekraïne Commissie (UC) in het leven geroepen. Deze commissie is in 2008 getransformeerd in de Stichting Oekraïne-zending.

2.2 Doelen Oekraïne-zending

Oekraïne-zending stelt zich ten doel om in Oekraïne en eventueel van daaruit in landen van het Russisch taalgebied bij te dragen aan:

- verbreiding van het evangelie;
- het opleiding en toerusten van voorgangers;
- stichten van nieuwe gemeenten;
- (verdere) opbouw van gemeenten;
- versterking van christelijke dienstbaarheid in de samenleving om barmhartigheid en gerechtigheid te bewijzen.

Oekraïne-zending wordt hiertoe gemotiveerd door de Bijbelse opdracht om Gods reddingsplan te verkondigen en die ook te laten zien.

Oekraïne-zending tracht haar doel te realiseren door onder meer:

- het uitzenden van zendingelingen.
- het oprichten en in standhouden van een seminarie
- het ondersteunen van kerken en kerkverbanden, zowel in geestelijk als in financieel opzicht, die zich willen richten naar de gereformeerde leer.
- het begeleiden en ondersteunen van churchplantprojecten
- het geven van voorlichting in Nederland over de ontwikkeling en voortgang van het zendingswerk in Oekraïne.
- het beheren en verantwoord gebruiken van de aan haar toevertrouwde quota van de kerken en van overige gelden van individuen en instituties.
- rapporteren over activiteiten naar individuen en instituties die gelden ter beschikking hebben gesteld.

2.3 Kerkelijke organisatie

Tot eind 2014 was het zendingswerk als volgt georganiseerd: de Particuliere Synode van de Gereformeerde kerke in Gelderland en Flevoland (PS) benoemde het College van Zendingsdeputaten (CvZ), dat namens de kerken bestuurlijk verantwoordelijk is voor zending in Oekraïne. Voor de uitvoering benoemt het CvZ een Oekraïne Commissie (later: bestuur van de Stichting Oekraïne-zending). Het CvZ fungeerde als een Raad van Toezicht.

Door de Generale Synode in 2011 (Harderwijk) is besloten dat de Particuliere Synodes worden opgeheven. Om deze reden is in november 2014 een nieuw Akkoord van samenwerking gesloten door de kerken die gelegen zijn in Flevoland en Gelderland, dat de basis vormt voor het functioneren van een (vernieuwde) Raad van Toezicht op het bestuur van de Stichting Oekraïne-zending.

Door de Generale Synode zijn in 2014 ook besluiten genomen inzake de samenwerking tussen zendende instanties (waarvan de Stichting Oekraïne Zending er één is) en De Verre Naasten.

In september 2014 is een Landelijk Samenwerkingsverband (LSV) opgericht. De Stichting Oekraïne-zending heeft hierom niet gevraagd, maar wordt wel geacht hierin deel te nemen. Na ampele overweging heeft het bestuur van de Stichting besloten tot deelname, onder de voorwaarde dat continuïteit in haar werk gegarandeerd zou kunnen worden.

Zo is aangegeven dat er zelfstandigheid blijft op de volgende punten:

- beleid en financiën;
- behoud van eigen naam, logo en communicatie met de kerken;
- de landelijke ondersteuningsorganisatie DVN moet ter ondersteuning en niet regulerend optreden;
- geen kostenstijgingen door de nieuwe organisatie;
- geen overmatig beroep op menskracht.

3 | CONTEXT

3.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt een beknopte beschrijving gegeven van de context, waarin Oekraïne-zending -in afhankelijkheid van God- tracht haar strategische doelen te realiseren in samenwerking met de lokale partners.

3.2 Oekraïne als land

Oekraïne is qua oppervlakte het grootste land in Europa met bijna 45 miljoen inwoners (bron: Wikipedia). Dit is nog inclusief de inwoners van de Krim. Het demografisch profiel in 2012 zag er als volgt uit:

Bevolkingsgroei is min 0,625%.

Levensverwachting:

- mannen 63,07 jaar
- vrouwen 74,77 jaar

Geboortecijfer:

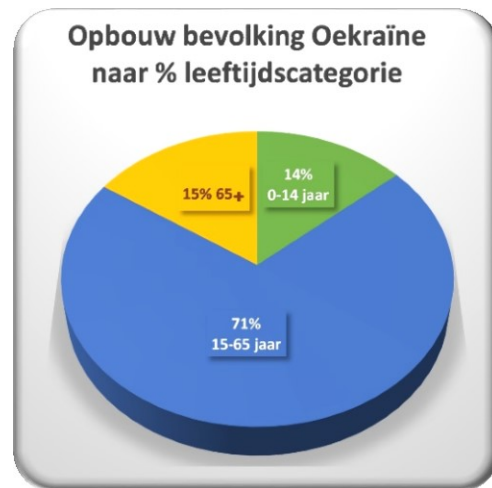
- 9,59 geboortes per 1.000 inwoners (2011)

Sterftcijfer:

- 15,76 overledenen per 1.000 inwoners (2011)

Van de totale bevolking woont 70% in de stad. Behalve Kiev zijn er nog 4 steden met meer dan 1 miljoen inwoners en ongeveer 30 steden met meer dan 200.000 inwoners.

Ongeveer 30% leeft op het platteland op traditionele wijze.

Leeftijdsopbouw van de bevolking:

0 – 14 jaar is 13,7%, waarvan 51% man en 49% vrouw

15 – 64 jaar is 70,8%, waarvan 47% man en 53% vrouw

65 jaar en ouder is 15,5%, waarvan 33% man en 67% vrouw

Na de onafhankelijkheid in 1991 kon iedereen woonachtig in Oekraïne de Oekraïense nationaliteit krijgen. De meeste inwoners hebben dit ook gedaan. De bevolking bestaat uit Oekraïners (77,8%), Russen (17,3%), en verder nog Joden, Witrusen, Moldaviërs, Bulgaren, Polen, Hongaren, Roemenen en Tartaren. Ten westen van de Djnepr leven voornamelijk Oekraïners. Daar wordt ook de Oekraïense taal gesproken. Ten oosten van de Djnepr wonen veel meer verschillende etnische groeperingen met de Krim en het oostelijk deel waar mensen zich als Russen zien en ook Russisch

wordt gesproken. In het zuidwesten, Transkarpatië, leeft een Hongaarse minderheid die in afnemende mate Hongaars spreekt.

3.2.1 Samenleving

Er is sprake van een overlevingseconomie en –samenleving. De corruptie is omvangrijk en de criminaliteit is hoog (bron: European Institute for Crime Prevention & Control, 2011). Volgens een schatting van Index Mundi leefde in 2009 ongeveer 35% van de bevolking onder de armoedegrens. Trendstudies laten zien dat dit langzaam minder wordt. Dat geldt ook voor het aantal weeskinderen en zwerfjongeren. Er is een schrijnende sociale problematiek; een groot aantal gebroken gezinnen, groot aantal alcohol- en drugsverslaafden. Volgens de WHO Europa heeft Oekraïne “one of the most severe HIV/AIDS epidemics in the WHO European Region”. Tussen 1987 en 2012 stierven bijna 28.000 mensen vanwege AIDS. (bron: WHO). Hulp- en preventieprogramma's van overheidswege zijn er niet of nauwelijks. Mensen met problemen, zoals hiervoor kort geschetst, zijn aangewezen op de hulp van kerken en particuliere organisaties, al dan niet met financiële steun van het Westen.

3.2.2 Rijkdom en armoede

De welvaart in Oekraïne is bijzonder ongelijk verdeeld. Naast een aantal bijzonder vermogende mensen, al dan niet gerealiseerd op een corrupte manier, leeft een groot deel van de bevolking op het bestaansminimum of zelfs onder de armoedegrens.

3.2.3 Leiderschap en communicatie

Oekraïne kent een masculiene cultuur, waar mensen gewend zijn om van boven af aangestuurd te worden. Leiderschap is gebaseerd op persoonlijke macht en hiërarchische positie. Onderlinge relaties worden vaak gekenmerkt door wederzijds wantrouwen. Het opbouwen van duurzame relaties vergt lange adem, geduld en zorgvuldigheid.

3.2.4 Economie

De afhankelijkheid van Oekraïne van Rusland voor de energie-voorziening en het ontbreken van structurele hervormingen maken de Oekraïense economie kwetsbaar voor externe schokken. Oekraïne is afhankelijk van de invoer van ongeveer 75% van de jaarlijkse olie- en aardgasbehoefte en voor 100% van haar nucleaire brandstof behoeften. De ontwikkeling van de economie wordt met name belemmerd door corruptie op grote schaal op alle niveaus. In april 2010 onderhandelde Oekraïne over een prijskorting op de Russische levering van gas in ruil voor het verlengen van de huur van Rusland van de marinebasis in de Krim.

Het gemiddelde inkomen per hoofd van de bevolking is \$ 7.400 (2013). Oekraïne is nog steeds een industrieland. Meer dan 30% van het BNP wordt in de industrie verdiend. De landbouw draagt voor 10% bij, de dienstensector voor bijna 60%.

Met de vorming van een interim-regering, eind februari 2014, begon de internationale gemeenschap met inspanningen om de Oekraïense economie te stabiliseren (bron: Landenweb).

3.2.5 Religie

De voornaamste kerk in Oekraïne is de orthodoxe kerk. In 1989, vlak voor de onafhankelijkheid, werd de Russische kerkprovincie herdoopt tot de Oekraïens-Orthodoxe kerk, maar wel onder het patriarchaat van Moskou. De toenmalige metropoliet van Kiev stichtte daarop zijn eigen Oekraïens-Orthodoxe kerk met het patriarchaat Kiev. Tussen deze twee groepen woedt nog steeds een felle machtsstrijd. Een belangrijke reden hiervoor is dat in het oosten van Oekraïne nog veel Russen wonen die aanhangers van de Russisch orthodoxe kerk zijn met het Moskouse patriarchaat.

Daarnaast bestaat een met Rome geünieerde kerk, de semi-orthodoxe Grieks-katholieke kerk met ongeveer 4 miljoen leden in Oekraïne. Verder bestaan er verschillende denominaties van baptistische kerken met een eigen organisatie, seminaries, universiteiten en Bible colleges. Bijna 90% maakt deel uit van de All-Ukrainian Union of Churches. Geschat wordt dat ze 150.000 geregistreerde leden hebben en ongeveer 300.000 regelmatige bezoekers. In de Unie zijn iets meer dan 3000 voorgangers actief in 2800 kerken (bron: Wikipedia).

Joden vormen met 500.000 leden een minderheid, maar zijn cultureel en religieus nog zeer actief. Sinds 1996 is de vrijheid van godsdienst in de grondwet vastgelegd. Sinds die tijd zijn in de loop van de jaren lutheranen, wederdopers, evangelischen, mormonen en zelfs niet-christelijke groepen als boeddhisten en Hare Krishna actief geworden.

De evangelisch-gereformeerde kerken, verenigd in de UERC, zijn na 1991 eveneens weer actief geworden. De Oekraïne Zending zal in overleg met BBK en samen met deze kerken zoeken naar een zusterkerkrelatie, in welke vorm dan ook.

3.2.6 Politiek

In 2013 werd de pro-Russische president Janoekovitsj verdreven na hevige protesten, waarbij tientallen mensen het leven lieten. Een pro-Europese regering heeft nu de leiding over het land. Dit heeft tot hevige protesten geleid in pro-Russische gebieden als de Krim en het Oosten van Oekraïne. De Russische president, die eerder belangrijke handels-overeenkomsten had gesloten met Janoekovitsj, zag zijn grip en invloed op Oekraïne verdwijnen. Inmiddels is de Krim bezet door Russische troepen en heeft de bevolking van de Krim zich per volksreferendum afgescheiden van Oekraïne. In mei 2014 werden presidentsverkiezingen gehouden die gewonnen zijn door Petro Porosjenko. Vlak voor deze verkiezingen werden onder invloed van de Russische regering protesten in pro-Russische deel van Oekraïne georganiseerd. Dit leidde tot bezetting van overheidsgebouwen en overname van de macht door pro-Russische separatisten.

Het conflict, dat in Kiev begon, heeft zich zo zich ontwikkeld tot een internationaal conflict, waarbij het gaat om geopolitieke macht en invloed. Daarin heeft de huidige Oekraïense regering gekozen voor oriëntatie op en aansluiting bij West-Europa. Er is sprake van een regering die door geheel

uiteenlopende politieke partijen met uiteenlopende visies en belangen gesteund wordt (bron: NU.nl, mei 2014).

3.2.7 Tot slot

In deze context functioneert het kerkelijk verband van evangelisch-gereformeerde kerken UERC en zijn de drie uitgezonden predikanten/zendingen van Oekraïne-zending -hierna aan te duiden als Missionair Team (MT)- werkzaam als ondersteuners van deze kerken en als docent(en) aan het seminarie van deze kerken (ERSU).

3.3 Samenwerking met 'Oekraïense Evangelisch-Gereformeerde Kerken (UERC)

Ongeveer 20 jaar ondersteunen de kerken van Gelderland en Flevoland de UERC. De feitelijke gegevens van de UERC staan vermeld in onderstaande tabel.

Gemeenten	7	Plaats Swaljaw Rivne Stepanj Kiev Tawriske-Ridna Ukraina Ridna Ruda Chmelnitsky	N Leden 25 belijdende - ? doopleden 61 belijdende - 6 doopleden 33 belijdende - 7 doopleden 32 belijdende - 12 doopleden 12 Belijdende - 2 doopleden 4 belijdende leden 32 belijdende - 4 doopleden 18 belijdende - 2 doopleden
Predikanten	8	Naam Ds. Murza, W.W. (Slawik) Ds. Pylypenko, W.W. (Wasilij) Ds. Kalynytsj M.M (Myroslaw) Ds. Sjewstjuk E.W. (Eduard) Ds. Molnar O. K. (Sandor) Ds. Mychailow M.M. (Michailo)	Geordineerd te Swaljaw te Stepanj, Rivne en Sarny te Uzhgorod te Ruda te Uzhgorod-N.Dobronyi te Tawriske -Ridna Ukraina
	4	Nog niet geordineerd binnen de UERC, studierend aan ERSU Nakul S.M. (Sergei) Shinder S. W. (Sergei)	te Kiev te Chmelnytskyi

		<p>Churchplanters</p> <p>Solunets W.I. (Witalyi)</p> <p>Kutowyi O.A. (Oleg)</p> <p>Panko G. O. (German)</p>	<p>te Cherson</p> <p>te Zhytomyr</p> <p>voorheen te Donjetsk, voorlopig woonachtig in Rivne</p>
Churchplants	5	<p>Plaats</p> <p>Uzjgorod</p> <p>Zhytomir</p> <p>Cherson</p> <p>Sarny</p>	<p>Churchplanter</p> <p>Kalynytsj Myrosław en Molnar Sandor</p> <p>Kutowyi Oleg</p> <p>Solunjets Witalyi</p> <p>5 vaste bezoekers / 7 gasten Pylypenko Wasilj en gemeenteleden Stepanj</p>

De UERC gemeenten liggen zeer verspreid in het land en op grote afstand van elkaar. Ze liggen voornamelijk in het Westen van Oekraïne. In de gemeenten wordt actief aan zondagschoolwerk gedaan, worden zomerkampen en conferenties georganiseerd. Dit zijn belangrijke middelen voor evangelisatie. Door dit soort activiteiten kunnen persoonlijke contacten worden gelegd met kinderen, jongeren en hun ouders.

Er is sprake van groei en ontwikkeling als kerkelijk verband. Twee à drie maal per jaar vindt een synodevergadering plaats. De synode functioneert in vergelijking met een aantal jaren geleden voor een groot deel zelfstandig. Er is sprake van groeiend wederzijds vertrouwen en acceptatie. Dit laatste blijkt ook uit het feit, dat sinds 2012 kerkvisitatie is afgesproken en ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Een Oekraïense predikant samen met één van onze uitgezonden zendingen voert de kerkvisitatie uit en rapporteert aan de synode.

Namens de synode functioneren er twee commissies: de financiële commissie en de commissie Mission. De financiële commissie geeft onder meer een oordeel over verzoeken voor materiële hulp vanuit Oekraïne aan de kerken in Nederland. De Mission commissie werkt aan de ontwikkeling en uitvoering van missionaire projecten binnen de UERC gemeenten en bestaat uit Oekraïense predikanten en een Nederlandse zending.

Gemeenteopbouw is een weerbaarstig proces dat geduld en veel gebed vraagt. Het MT constateert, dat er sprake is van verbetering van de onderlinge samenwerking en groei in zelfstandigheid.

3.4 Ontwikkelingen en trends van invloed op de UERC

Navolgende ontwikkelingen zijn van invloed op het functioneren van de UERC:

- samenwerking met de Evangelical Presbyterian Churches of Ukraine (EPCU): tot voor kort bestond samenwerking met EPCU alleen uit het in stand houden van het Evangelical Reformed Seminary of Oekraïne (ERSU) in Kiev. Later is een gezamenlijk jongerenconferentie georganiseerd. Sinds 2012 worden er gezamenlijk Ronde Tafel Conferenties georganiseerd. Er is sprake van een groeiende relatie.
- Gezamenlijke gebedsbeweging: tijdens de politieke crisis is er een gebedsbeweging ontstaan van de gezamenlijke kerkelijke denominaties. Er zijn grote gebedssamenkomsten georganiseerd in veel steden. Leden van de UERC hebben daarin geparticipeerd.
- Contacten met de Gereformeerde baptistengemeenten; dit zijn gemeenten die niet georganiseerd zijn in een kerkverband. Ze willen gereformeerd zijn, maar willen niet samen gaan met de UERC. Er is een beweging die zich de Alliantie noemt. Deze kerken komen een aantal keren per jaar samen en organiseren theologische conferenties organiseren. Vooralsnog hebben ze niet de intentie om een nieuwe denominatie op te richten. Vanuit de UERC zijn er contacten.
- Vanuit de USA is een Confederatie actief aan het zoeken naar nieuwe potentiële leden in Oekraïne. Ze houden er een eigen visie op na op het Verbond, de zogenaamde “*federal vision*”. In deze visie nemen jonge kinderen (zuigelingen) al deel aan het Avondmaal. In Oekraïne zijn gemeenten uit Rivne, Iwano Frankiwsk en Mykolaiv aangesloten bij deze Confederatie.

3.4.1 Positie en opvatting van Oekraïne-zending en UERC met betrekking tot het huidige politieke conflict

Tijdens het bezinningsproces op weg naar een nieuw beleidsplan ontstond het politieke conflict, dat leidde tot bezetting van de Krim en de oorlog in Oost-Oekraïne. In dit conflict kwam een al jarenlang sluimerend conflict tussen West- en Oost-Oekraïne aan de oppervlakte. Dit sluimerend conflict bleek vanaf de eerste contacten met de UERC. In de opvattingen van de UERC speelde nationalisme een belangrijke rol. Dit kwam ondermeer tot uiting in de sterke nadruk op het Oekraïens als taal. De gemeenten van de UERC liggen voornamelijk in West-Oekraïne. Toch kan geconstateerd worden dat het nationalisme met de nadruk op de taal in elk geval minder nadrukkelijk aan de oppervlakte komt. Ook is vast te stellen dat de missionaire focus van de UERC minder dan eerder uitsluitend gericht zou moeten zijn op en beperkt zou moeten blijven tot West-Oekraïne. Dit lag in het verleden gevoelig. Missie was vooral voor sommigen vooral het vestigen van UERC gemeenten in plaatsen waar die had bestaan in de

periode van 1925-1939. In 2014 bestaat er een groeiend besef van behoefte aan een Bijbels gefundeerde Gereformeerde visie op missie.

Oekraïne-zending is principieel van opvatting, dat de zending sociaal en politiek grensoverschrijdend dient te zijn. De missionaire focus van Oekraïne-zending blijft daarmee gericht op geheel Oekraïne. Voor Oekraïne-zending is dit een kernprincipe in een context die voortdurend in verandering is.

3.4.2 Samenwerking Oekraïne-zending met UERC

Tijdens de afgelopen beleidsperiode is de geconcretiseerd in de vorm van "vraaggestuurd" begeleiden en ondersteunen van UERC-gemeenten, begeleiding van churchplanters, en advisering van de synode van de UERC.

Voor deze missie waren 2 zendelingen beschikbaar: ds. C.J. Harryvan en ds. H. Drost. Begin 2014 is ds. Drost teruggekeerd naar Nederland. Oekraïne-zending is bezig met het werven en selecteren van een geschikte opvolger, die een gedeeltelijk ander takenpakket zal behartigen.

De focus van de samenwerking is verwoord in het beleidsplan 2011-2015 en nader uitgewerkt in het rapport "Door afbouw tot Opbouw" (2012). Op basis van onder andere dit rapport is de inzet van de zendelingen gericht op het zelfstandiger functioneren van UERC-gemeenten. Hiervoor is een vraaggestuurde werkwijze gekozen. Gemeenten formuleren eigen hulp- en ondersteuningsvragen gericht aan de zendelingen. In de afgelopen beleidsperiode is gebleken, dat het kiezen en formuleren van hulp- en begeleidingsvragen een leerproces op zich is. Het MT constateert, dat de gekozen werkwijze er langzamerhand aan heeft bijgedragen, dat de UERC meer verantwoordelijkheid is gaan dragen voor het functioneren en de opbouw van het eigen kerkverband en de eigen gemeenten. Hierdoor kan het Missionair Team zich meer focussen op haar kernopdracht en daaraan gerelateerde taken.

Met de synode van de UERC zijn afspraken gemaakt om in het kader van de beleidsvisie, neergelegd in "Afbouw tot Opbouw" de financiële ondersteuning langzaam aan af te bouwen. Hiervoor vindt regelmatig afstemming en overleg plaats tussen synode van UERC en Oekraïne-zending. De financiële ondersteuning van de UERC omvat de salarissen van de predikanten, de opleidingskosten van predikanten, ondersteuning van het zondagschoolwerk, conferenties, literatuurprojecten en jeugdkampen. Deze activiteiten vormen de basis van het kerkelijk leven en worden door de bijdrage vanuit Nederland financieel veilig gesteld. Daarnaast heeft Oekraïne-zending een inspanningsverplichting met betrekking tot het werven fondsen voor projecten voor materiële hulpverlening.

Oekraïne-zending heeft ook weer in de afgelopen beleidsperiode geleerd, dat intercultureel samenwerken, maar ook het ontwikkelen van en opbouwen van kerkelijke gemeenten een taai, traag en weerbarstig

leerproces is. Verschillende verwachtingen over inhoud, proces en tempo, wederzijds wantrouwen, verschillende opvattingen over en verwachtingen van geestelijk leiderschap, de eigen opvattingen als de waarheid claimen, integer zijn etc. spelen een rol in de samenwerking en in de opbouw van een gezond en missionair kerkelijk leven. Dit is overigens niet uitsluitend kenmerkend voor de samenwerking met en binnen de UERC.

3.5 Evangelical Reformed Seminary of Ukraine (ERSU)

De UERC hebben samen met de Presbyteriaanse kerken (EPCU) een samenwerkingsverband gericht op de instandhouding van een gezamenlijk seminarie met het doel Oekraïense predikanten een gedegen gereformeerde theologische opleiding en vorming te bieden. Dit is voor Oekraïne-zending (en de UERC) vanaf het begin een strategische kerntaak geweest. Het seminarie is officieel geregistreerd bij de overheid als humanitaire instelling. De board van het seminarie bestaat uit vertegenwoordigers van de UERC en EPCU en wordt voorgezeten door ds. C.J. Harryvan. De dagelijkse leiding bestaat uit fulltime mensen van Mission to the World (namens de Presbyterianen) en van Oekraïne-zending. Ds. J.J.A. Colijn was tot juni 2013 verbonden aan het ERSU. Hij is opgevolgd door ds. H.H. Van Alten.

In onderstaande tabel staan de feitelijke gegevens van het ERSU per 1 september 2014.

	Aantal	Informatie
Staf	4 fulltime Parttime	Namen Clay Quarterman, Scott Andes, Alister Torrens, Erik van Alten Jos Colijn
Studenten	28 actief 6 academic leave	Verdeeld naar denominatie UERC 10 EPCU 8 Overig 10
Afgestudeerden		Verdeeld naar denominatie UERC 9 EPCU 11 Overig 3

Oekraïne-zending is samen met Mission to the World de sponsor van het ERSU. Van de begroting wordt 50% betaald door Oekraïne-zending. Besluitvorming in het bestuur van het seminarie over beleid en strategie verlopen moeizaam, omdat de board onvoldoende in staat blijkt als verantwoordelijk bestuur te functioneren. Dit wordt feitelijk gedaan door de staf. Voorts hebben beide sponsors verschillende manieren van fondswerving en een niet voor alle partijen transparante invloed hebben op beleid en strategie van het ERSU.

Het ERSU heeft te maken met een wisselende instroom van studenten. Vanuit de UERC en EPCU is de komende jaren geen grote instroom meer te verwachten. De reden is, dat de gemeenten niet snel groeien en dat de markt is afgeroomd. Vanuit andere denominaties wordt geen groeiende instroom verwacht, hoewel er wel facilitering is voor de opleiding van enkele Lutherse studenten.

De afgelopen beleidsperiode is gestart met *distance learning*. Daarvoor is een cursus ontwikkeld. (http://ersu.org/ru/video/?course_id=1). Op dit moment is dit te arbeidsintensief gebleken om dit te kunnen continueren. Om die reden is de focus verschoven naar het opzetten en uitvoeren van een online Bible College (<http://college.ersu.org>). Dit wordt gevolgd door ongeveer 18 studenten. De komende beleidsperiode zal deze online Bible College verder ontwikkeld worden. Hiermee kan het gehele Russischtalige gebied worden bestreken.

Een andere behoefte is de training van middenkader voor de gemeente-ambtsdrager, leiders voor kinder-, jeugd-, en evangelisatiewerk. Hierover is onlangs doorgesproken met de leiders van MTW, en zij hebben deze behoefte bevestigd.

4 | STRATEGISCH BELEID 2015-2019

4.1 Inleiding

Op basis van bezinning en evaluatie binnen Oekraïne-zending en met advies van het Missionair Team stellen we vast, dat God ons rijk gezegend heeft. De ontwikkeling binnen de UERC en op het ERSU gaat gestaag voort. In vergelijking met de start in de negentiger jaren is er in de loop van de jaren langzaam aan een kerkverband ontstaan en is een zeer gewaardeerd opleidingsinstituut samen met vertegenwoordigers van EPCU ontstaan. Voor de komende beleidsperiode staan 4 strategische speerpunten centraal:

- UERC op weg naar oecumenische relaties
- Stichten van nieuwe kerkelijke gemeenten in samenwerking met UERC
- Opleiden van voorgangers (ERSU)
- Kadervorming UERC

Deze vier strategische speerpunten hangen nauw met elkaar samen en zijn gericht op het versterken van zelfstandigheid van en eigen verantwoordelijkheid voor het kerkverband en de kerken van de UERC in oecumenisch perspectief.

4.2 UERC op weg naar oecumenische relaties

In de vorige beleidsperiode is een vraaggestuurde werkwijze gehanteerd door de uitgezondenen met het doel de eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid binnen en van de UERC te stimuleren.

Dit heeft inderdaad geleid tot toenemend bewustzijn van eigen verantwoordelijkheid voor het eigen kerkverband.

Doel voor de komende beleidsperiode is om deze groei naar eigen verantwoordelijkheid, verbondenheid en zelfstandigheid verder te stimuleren en te begeleiden. Concreet gaan de uitgezondenen samen met de vertegenwoordigers werken aan de verdere opbouw en ontwikkeling van:

- de kerkelijke gemeenten
- het kerkverband
- oecumenische relaties met kerken aangesloten bij de ICRC

Opbouw en ontwikkeling van de kerken en het kerkverband is voorwaarde voor ontwikkeling naar oecumenische relaties nationaal en internationaal.

4.2.1 Kerkelijke gemeenten

Naast het begeleiden en stimuleren van de reeds bestaande activiteiten, wordt in deze beleidsperiode de begeleiding gericht op versterking van diaconaal en missionair bewustzijn. De kerkelijke gemeente is er niet alleen voor zichzelf, maar is er ook om:

- anderen het evangelie bekend te maken
- barmhartigheid te bewijzen en recht te doen aan anderen
- nieuwe gereformeerde gemeenten te planten

Zo kunnen ook anderen de liefde van God leren kennen. In paragraaf 3 is beschreven, dat in Oekraïne veel armoede is, mensen sociale problemen hebben. Verder blijkt uit de statistieken, dat 70% van de bevolking in de grote stad woont. Reden om met de UERC gemeenten na te denken over diaconale en evangelisatie activiteiten juist in de grote steden.

4.2.2 Kerkverband

In de komende beleidsperiode wordt de begeleiding van de uitgezondenen gericht op het verder ontwikkelen van het kerkverband en de onderlinge samenhang van de UERC gemeenten. Het op elkaar toezien en naar elkaar omzien, beleid en activiteiten ontwikkelen als kerkverband op het gebied van toerusting, diaconaat en evangelisatie zijn belangrijke speerpunten in de vraaggestuurde begeleiding van de uitgezondenen.

4.2.3 Diaconale projecten

De invulling van diaconale taken is uiteraard primair een verantwoordelijkheid van de kerken zelf. Toch kan, gelet op de verschillen in welvaartsniveau, een bijdrage vanuit Nederland aan diaconale projecten in Oekraïne het beslissende verschil maken. Zo heeft Oekraïne-zending in de periode 2011-2015 het rehabilitatiecentrum The Right Way in Rivne gesteund met relatief grote bedragen.

Het beleid is erop gericht waar mogelijk diaconale projecten te steunen, maar dan niet vanuit reguliere exploitatiemiddelen, maar als afzonderlijke projecten waarvoor bij de achterban in Nederland steun kan worden gevraagd. De ervaring leert dat een specifieke actie op de website voor een project snel tot resultaat leidt.

4.2.4 Oecumenische relaties met kerken aangesloten bij de ICRC

De ICRC als internationaal platform van kerken kent o.a. een afdeling Europa. Eens per twee jaar komen de aangesloten kerken in vergadering bij elkaar.

In 2019 heeft het kerkverband van de UERC zusterkerkrelaties met kerken aangesloten bij de ICRC. In de komende beleidsperiode zullen onze uitgezondenen hun begeleidingsactiviteiten hiervoor inzetten en op afstemmen. In de begeleiding zullen vragen aan de orde komen, als:

- wat verstaan we onder kerk-zijn?
- welke betekenis hebben oecumenische relaties voor de UERC-kerken?
- welke inhoud willen zij geven aan oecumenische relaties?
- wat verwachten ze in 2020 nog van Oekraïne-zending?

Daarnaast zullen onze uitgezondenen samen met UERC nagaan of en in hoeverre oecumenische relaties in Oekraïne mogelijk en gewenst zijn. In de begeleiding van UERC-kerken en kerkverband wordt de aandacht gericht op versterking van oecumenisch bewustzijn. In 2020 is de huidige wijze van begeleiden door de uitgezondenen afgebouwd en zal met de UERC als oecumenisch partner besproken worden hoe de UERC-kerken en de gereformeerde kerken in Nederland elkaar kunnen blijven bemoedigen, van elkaar kunnen leren en elkaar kunnen steunen op weg naar de dag, dat Christus weer zal komen.

4.3 Inbedden van Churchplants binnen de UERC

Op dit moment functioneren een aantal churchplants die min of meer spontaan zijn ontstaan en niet geïnitieerd zijn door de UERC. Onduidelijk is ook, hoe het concept churchplant gedefinieerd wordt en wanneer sprake is van churchplant in onderscheiding van evangelisatie-activiteiten en evangelisatieprojecten.

Op basis van deze situatie en het gegeven, dat 70% van de bevolking in de grote stad woont, worden de volgende strategische doelen voor 2020 geformuleerd:

- de synode van de UERC heeft een gezamenlijk gedefinieerde opvatting over churchplanting
- de synode neemt de verantwoordelijkheid voor beleid en organisatie van churchplanting, inclusief financieel beleid.
- de synode neemt de verantwoordelijkheid voor facilitering en toerusting van churchplanters
- bij het starten van nieuwe churchplants wordt strategisch gezocht naar mogelijkheden in de grote stad; immers daar leeft 70% van de bevolking

De leden van het Missionair Team richten hun begeleiding op deze vier aspecten van dit strategisch doel.

4.3.1 Nadere motivering en toelichting

Het zendingswerk heeft ten doel het vergroten van Gods eer door bij te dragen aan het stichten, assisteren en opbouwen van gereformeerde kerken waarin mensen bijeengebracht zijn die hun zaligheid zoeken bij JEZUS CHRISTUS. Het is bemoedigend om te horen dat jonge enthousiaste Oekraïners zich geroepen weten om in een grote stad een gereformeerde kerk te beginnen. Dit is een vorm van churchplanting die steun verdient vanuit het seminarie en vanuit Oekraïne-zending. Daarbij is het een grote uitdaging voor de UERC kerken om verder te kijken dan de eigen kerken naar wat God nog meer onder de Oekraïners wil doen. Intussen zijn er regels en richtlijnen opgesteld die een zorgvuldige begeleiding mogelijk maken. Integratie en samenwerking tussen de UERC -kerken en de churchplant initiatieven is een doel waar naar gestreefd wordt. De zendingsmedewerkers kregen van de UERC-Synode de opdracht om strategisch beleid te ontwikkelen met inschakeling van de kerkplanters die in de churchplants werken. Een tweede opdracht maak een stappenplan

voor de integratie van de churchplants in het verband van de UERC-kerken.

Om een goede integratie en samenwerking te bereiken tussen churchplanters en de UERC-kerken is het gewenst om de churchplanters permanent uit te nodigen voor de UERC-synodes en hen een formele status te geven.

Begeleiding van churchplanters bestaat uit regelmatig bij elkaar brengen van de churchplanters gericht op het samen plannen maken, praktijkervaringen te delen om zo van elkaar te leren. De leden van het Missionair Team zijn actief betrokken en gaan geregeld op bezoek in de churchplants en passen de werkwijze 'vraaggestuurd werken' situationeel toe: van helpen bij het formuleren van de hulpvraag tot kritisch bevragen van een gestelde hulpvraag.

Wat verstaat Oekraïne-zending en de UERC onder een churchplant? De visie van Oekraïne-zending is: vanuit de gereformeerde leer werken betekent dat opbouw van de gemeente gebeurt volgens de gereformeerde leer en visie op de gemeente. Dat is uitgangspunt bij de start van een nieuwe gemeente. In de ontwikkeling van de gemeente is het de taak van het Missionair Team om begeleiding te geven, zodat de kerkvisie en kerkopbouw in gereformeerde zin zich ontwikkelt. Het gaat met name om een gezonde gereformeerde ecclesiologie. De vraag is of de synode en de vertegenwoordigers van de UERC deze opvatting delen. Dat moet in en tijdens de begeleiding van de synode een belangrijk punt van aandacht zijn.

4.4 Seminarie

Het seminarie, ERSU, heeft twee kerntaken:

- opleiding: het opleiden en toerusten van voorgangers en trainen van middenkader voor de gemeente
- kenniscentrum: ontwikkelen en verspreiden van gereformeerde theologie.

Dit zijn voor Oekraïne-zending twee belangrijke speerpunten.

4.4.1 Opleiden en toerusten van voorgangers

Was het seminarie aanvankelijk bedoeld voor studenten afkomstig uit UERC en EPCU, sinds een aantal jaren is het toelatingsbeleid verruimd. Dat heeft de afgelopen jaren geleid tot een toename van studenten afkomstig van verschillende denominaties. Op dit moment stagneert de instroom. Reden om een aantal strategische vragen te onderzoeken.

Oekraïne-zending kan formeel niet de opdracht geven tot een dergelijk onderzoek.

Wel kan de board van ERSU gevraagd worden om de volgende vragen te onderzoeken en te beantwoorden:

- Gelet op de stagnerende instroom, waar ligt de ondergrens om een jaar niet te starten of nog rigouzeuzer te stoppen met het opleiden van voorgangers?
- Welke kansen en bedreigingen zijn er in verband met de continuïteit van ERSU?
- Wat zijn de sterke en de te verbeteren punten van het ERSU afgezet tegen de geïdentificeerde kansen en bedreigingen?
- In vervolg op de vorige vraag: kan het ERSU opleidings-programma's ontwikkelen voor andere doelgroepen dan voor-gangers?
- Welke mogelijkheden zijn er om *distance education* verder te ontwikkelen?
- Gelet op de groei naar verantwoordelijkheid, verbondenheid en zelfstandigheid van de UERC, wat kan vanuit ERSU ontwikkeld worden ter ondersteuning van dit groeiproces?
- Van het Missionair Team wordt gevraagd om deze vragen van Oekraïne-zending aan de board voor te leggen, zodat Oekraïne-zending in 2015 antwoorden heeft op haar vragen. Op de uitkomst daarvan zal Oekraïne-zending haar toekomstig beleid baseren voor 2015-2020.

4.4.2 Kenniscentrum

Oekraïne-zending stelt aan de board van ERSU voor om het seminarie verder te ontwikkelen tot kenniscentrum voor gereformeerde theologie voor geheel Oost-Europa. Van de board en de staf wordt een plan van aanpak gevraagd, dat in 2015 vastgesteld en vanaf dat moment uitgevoerd kan worden.

Van het Missionair Team wordt gevraagd om dit voorstel en verzoek van Oekraïne-zending aan de board voor te leggen. Op uitkomst daarvan zal Oekraïne-zending haar toekomstig beleid m.b.t. het seminarie als kenniscentrum baseren voor 2015-2020.

4.5 Kadervorming UERC

In 4.2 worden doelen geformuleerd m.b.t. verantwoordelijkheid, verbondenheid en zelfstandigheid van de UERC gemeenten en het UERC kerkverband. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is het functioneren van goed toegerust kader op alle niveaus. Op weg naar groeiende zelfstandigheid in verantwoordelijkheid en verbondenheid formuleren we op het gebied van kadervorming als strategisch doel: in 2018 is er in overleg met de UERC in alle gemeenten voldoende kader getraind en toegerust.

In overleg met de UERC betekent concreet, dat de UERC synode de verantwoordelijkheid neemt voor de training en toerusting van haar eigen kader. Daartoe stelt ze in 2015 een synode-commissie toerusting en training in. Deze commissie zal in overleg met de board en staf van ERSU uitvoering geven aan de opzet en ontwikkeling van een toerustingsprogramma.

In overleg en samenwerking met deze commissie voert het Missionair Team in 2015 in overleg met de UERC een inventariserend onderzoek uit met gebruikmaking van onderstaand portfoliomodel.

doelgroep	diensten	Schatting aantal deelnemers	Benodigde competenties uitgezondene	Organisatiekosten materialen
synodeleden	Voorbeelden: Cursus Geestelijk leiding-geven Vergader-techniek	25	Ervaring met soorten vergaderingen, het vergaderen en met Ukraine; mogelijk GVI-achtige vaardigheden opgedaan in cursus.	moeilijk te zeggen: Ga je materiaal uit NL laten vertalen?
	Cursus huisbezoek	Ligt er aan wie je erbij uitnodigt, voorgangers, ambtsdragers en bijv. ERSU studenten: 25-30	Ervaring met vergaderen en met Oekraïne; mogelijk GVI achtige vaardigheden opgedaan in cursus.	Henk Drost is met materiaal voor toerusting bezig zowel voor ouderling als diaken.
Ouderlingen		10? er zijn 6 nu in actieve dienst; maar enkelen meer in voorbereiding	theologische inzichten en werkervaring in het veld en voeling met de Oekraïense context.	Cor heeft in Kiev de mannen-groep waar Erik allerlei materiaal voor gebruikt en soms maakt soms uit andere boeken haalt. Ook GVI bijv. en het handboek van ds. Gerrit Riemer <i>Levende Gemeente</i> .
Diakenen		Er zijn hooguit 5 op dit moment in onze gemeenten echt officieel aangesteld. enkele brs worden / zijn opgeleid / voorbereid	theologische inzichten en werkervaring in het veld en voeling met de Oekraïense context.	Gerrit Riemer materiaal voor de diaken.
Church-planters		5 actief, maar er zijn ook nog meer ERSU studenten bv die mogelijk ook zelf een cp starten willen	Theologische kennis; inzicht in communicatieve vaardigheden; leiderschaps-kwaliteiten; levenservaring; ervaring in een cp	

doelgroep	diensten	Schatting aantal deelnemers	Benodigde competenties uitgezondene	Organisatiekosten materialen
Evangelisatie medewerkers		Lastig om een aantal te geven omdat het niet een heel duidelijke groep is in onze gemeenten en cp.	Kennis van het Woord; geloofskennis; communicatieve vaardigheden.	
Zondag-schoolleiders		10 ?	Theologische inzichten en werkervaring in kinder- en jeugdwerk; kerkelijk onderwijs.	

Op basis van dit ingevulde portfoliomodel wordt een toerustingsplan gemaakt voor 2016-2018, waarvoor de synode van de UERC de verantwoordelijkheid neemt. De toerusting en training wordt door een uitgezondene vanuit het seminarie georganiseerd. Hiervoor is overleg nodig met het bestuur.

Op basis van het ingevulde portfoliomodel wordt een beredeneerde inschatting gemaakt van de benodigde personele inzet. Nu al is duidelijk, dat hiervoor een 3^e zending nodig is. Oekraïne-zending is daarom actief op zoek naar een geschikte kandidaat. Omdat de daadwerkelijke inzet van deze 3^e zending op zijn vroegst over een jaar gerealiseerd zal worden, zal Oekraïne-zending voor het komende jaar in overleg met het Missionair Team zorgen voor een verantwoorde personele inzet op de korte termijn.

